

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

АНГЕЛИН ЦАЧЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ИНСТРУКЦИЯ

по чл.184, ал.1 от

Правилата за търговия с електрическа енергия

Версия: 5

Влиза в сила: 06.12.2024 г.

2025 г.

София

Съдържание:

1 МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИТЕ ЗА БАЛАНСИРАНЕ НА КООРДИНАТОР НА СТАНДАРТНА И/ИЛИ КОМБИНИРАНА БАЛАНСИРАЩА ГРУПА.....	4
1.1 Първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на координатор на стандартна и комбинирана балансираща група	4
1.2 Актуализация на размера на гаранционното обезпечение на координатор на стандартна и комбинирана балансираща група	5
1.3 Определяне на допълнително гаранционно обезпечение (DAd) на координатор на балансираща група.....	7
Операторът има право да поиска допълнително обезпечение:	7
1.4 Условия за използване на гаранционните обезпечения	8
1.5 Предоставяне на гаранционни обезпечения	8
1.6 Размер и срокове за предоставяне на авансови плащания за балансираща енергия ...	8
2 МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИТЕ ЗА БАЛАНСИРАНЕ НА КООРДИНАТОР НА СПЕЦИАЛНА БАЛАНСИРАЩА ГРУПА.....	10
2.1 Първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на координатор на специална балансираща група.....	10
2.2 Актуализация на размера на гаранционното обезпечение на координатор на специална балансираща група.....	11
2.3 Условия за използване на гаранционните обезпечения	12
2.4 Предоставяне на гаранционни обезпечения	13
2.5 Размер и срокове за предоставяне на авансови плащания за балансираща енергия .	13
3 МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИТЕ ЗА БАЛАНСИРАНЕ НА ТЪРГОВЕЦ	14
3.1 Първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на търговец на електрическа енергия.....	14
3.2 Актуализация на размера на гаранционното обезпечение на търговец на електрическа енергия.....	14
3.3 Определяне на размера на допълнителното обезпечение (DAd) на търговец на електрическа енергия.....	15
3.4 Условия за използване на гаранционните обезпечения	16
4 МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИТЕ ЗА БАЛАНСИРАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛ/ПРОИЗВОДИТЕЛ	17

4.1	Първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на потребител/производител на електрическа енергия.....	17
4.2	Актуализация на размера на гаранционното обезпечение на потребител/ производител на електрическа енергия.....	17
4.3	Определяне на размера на допълнителното обезпечение (DAd) на потребител/производител на електрическа енергия.....	18
4.4	Условия за използване на гаранционните обезпечения	19
5	МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИТЕ ЗА БАЛАНСИРАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛ И/ИЛИ ПРОИЗВОДИТЕЛ И/ИЛИ СЪОРЪЖЕНИЕ ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ (ССЕС) ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА 72 ЧАСОВИ ПРОБИ ПРИ ЕКСПЛОАТАЦИОННИ УСЛОВИЯ	20
5.1	Първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на обект на потребител и/или производител на електрическа енергия и/или ССЕС за периода на провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия	20
5.2	Актуализация на размера на гаранционното обезпечение на потребител и/или производител на електрическа енергия и/или ССЕС за периода на провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия.....	20
5.3	Определяне на размера на допълнително обезпечение (DAd) на потребител и/или производител на електрическа енергия и/или ССЕС за периода на провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия.....	21
5.4	Условия за използване на гаранционните обезпечения	22

1 МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИТЕ ЗА БАЛАНСИРАНЕ НА КООРДИНАТОР НА СТАНДАРТНА И/ИЛИ КОМБИНИРАНА БАЛАНСИРАЩА ГРУПА

1.1 Първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на координатор на стандартна и комбинирана балансираща група

При първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на координатор на стандартна балансираща група и на координатор на комбинирана балансираща група по чл.58, ал.1 от ПТТЕ, операторът определя размера на гаранционното обезпечение (**ДН**) по формулата:

$$ДН_k = ЕН_k * КН_k * ЦН * КР * (1+ДДС, \%)$$

където:

- **ДН_k** е първоначалната стойност на гаранционното обезпечение на координатор на балансираща група **k**, **лв.**;
- **ЕН_k** –количество електрическа енергия за определяне на първоначалното гаранционно обезпечение на координатор на балансираща група **k**, **MWh**;
- **КН_k** – коефициент на обезпечаване при първоначална регистрация на координатор на балансираща група **k**;
- **ЦН** - средноаритметична цена за енергиен небаланс (недостиг), определена на база средномесечните цени за енергиен небаланс за предходните 12 календарни месеца, **лв./MWh**;
- **КН** = 0,06 - първоначална стойност на коефициента на обезпечение;
- **КР** = 1,5 - минимален коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.

Количеството електрическа енергия (**ЕН_k**) се определя по формулата:

$$ЕН_k = \sum_{i=1}^n КЕИ1_{ik} + \sum_{i=1}^n КЕИ2_{ik}$$

където:

- **КЕИ1** е най-голямото прогнозно/декларирано количество електрическа енергия за месец **i**, което се очаква да бъде потребено от обектите в балансиращата група, за следващите 12 календарни месеца, за координатор на балансираща група **k**, **MWh**;
- **КЕИ2** е най-голямото прогнозно/декларирано количество електрическа енергия за месец **i**, което се очаква да бъде произведено от обектите в балансиращата група, за следващите 12 календарни месеца, за координатор на балансираща група **k**, **MWh**.

В балансиращи групи, в които има обекти на производители, потребители и ССЕС (съоръжения за съхранение на енергия), се отчита както потреблението, така и производството по горепосочените изисквания.

ДДС в размер на 20% се начислява на български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Когато няма данни от средствата за търговско измерване на търговския участник за последните 12 календарни месеца, се взимат наличните/ декларираните данни.

Минималната сума на гаранционното обезпечение за координатор на стандартна и комбинирана балансираща група **k** е **100 000 лв.**

1.2 Актуализация на размера на гаранционното обезпечение на координатор на стандартна и комбинирана балансираща група

Операторът извършва актуализация на размера на гаранционното обезпечение на координатор на стандартна и комбинирана балансираща група най-малко един път годишно.

Операторът има право да извърши актуализация на размера на гаранционното обезпечение и по-често, в случаите, когато:

- има промяна в цената **ЦН**;
- координаторът е поел отговорност за балансиране на нови обекти в своята балансираща група **k**;
- координаторът е извадил обекти от балансиращата си група **k**;
- размерът на актуализираното гаранционно обезпечение е с повече от 5% по-голямо от предоставеното обезпечение на база данни от предходни месеци;
- прогнозното задължение съгласно предварителен физически сетълмент надвишава/ще надвиши предоставеното гаранционно обезпечение на съответния координатор;
- други, обосновани от независимия преносен оператор случаи.

Размерът на актуализираното гаранционно обезпечение (**ДА_k**) се определя по формулата:

$$ДА_k = [НН_k + (ЕД_{ki} * КА_k * ЦН)] * КР * (1 + ДДС, \%)$$

където:

- **ДА_k** е актуализираната стойност на гаранционното обезпечение на координатор на балансираща група **k**, **лв.**;
- **НН_k** – средноаритметична положителна разлика между общата сума на задълженията и общата сума на вземанията на координатор на балансираща група **k**, съгласно обобщените извлечения за сетълмент за предходните **12** календарни месеца, предхождащи актуализацията, **лв.**;
- **ЕД_k** – средна стойност от месечните количества електрическа енергия за определяне на актуализираното гаранционно обезпечение на координатор на балансираща група **k**, за предходните 12 календарни месеца, **MWh**;
- **КА_k** – максималната месечна стойност на коефициента на обезпечаване, при актуализиране на гаранционното обезпечение на участник **k**;
- **ЦН** - средноаритметична цена за енергиен небаланс (недостиг), определена на база средномесечните цени за енергиен небаланс за последните 12 календарни месеца, предхождащи актуализацията, **лв./MWh**;
- **КР** – коефициент за калкулиране на риска:
 - **КР** = 1,5 – минимален коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.
 - **КР** = 2 – коефициент за калкулиране на риска на координатор на балансираща група. В случай на изискано допълнително гаранционно обезпечение съгласно т.1.3 от Инструкцията през предходните 6 календарни месеца и/или в случаите, когато координатор на балансираща група не изплати в срок задължение фактурирано по чл.178, ал.1 от ПТЕЕ.

Количеството електрическа енергия за месец i ($ЕД_{ki}$) се определя по формулата:

$$ЕД_k = \sum_{i=1}^n КЕИ1_{ik} + \sum_{i=1}^n КЕИ2_{ik}$$

където:

- **КЕИ1** е количество потребена електрическа енергия за месец i от обектите в балансиращата група, за последните 12 календарни месеца, предхождащи актуализацията, за координатор на балансираща група k , **MWh**;
- **КЕИ2** е количество произведена електрическа енергия за месец i от обектите в балансиращата група за последните 12 календарни месеца, предхождащи актуализацията, за координатор на балансираща група k , **MWh**.

Стойността на коефициента на обезпечаване за месец i ($КА_{ki}$) за координатор k се определя по формулата:

$$КА_{ki} = \sum_{i=1}^n \frac{\sum_{s=1}^s |КЕНHsb_i|}{ЕД_{ki}}$$

където:

- n е броя месеци, в които координаторът е имал дейност през последните 12 календарни месеца;
- $ЕД_{ki}$ е количество потребена и произведена електрическа енергия за месец i от обектите в балансиращата група, за последните 12 календарни месеца, предхождащи актуализацията, за координатор на балансираща група k , **MWh**;
- $\sum_{s=1}^s |КЕНHsb_i|$ – месечна сума на абсолютните стойности на енергиен излишък и енергиен недостиг на балансираща група b , за всеки един период на сетълмент s , **MWh**;

В балансиращи групи, в които има обекти на производители, потребители и СССЕ, се отчита както потреблението, така и производството по горепосочените изисквания.

В случай че има значително намаляване на $ЕД_k$ на балансиращата група на координатор k , с над 70% спрямо предходните календарни месеци, то операторът при изчисляване на актуализираното гаранционно обезпечение може да използва данни за последните 3 или 6 календарни месеца.

ДДС е 20% за български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Минималната сума на гаранционното обезпечение за координатор на стандартна и комбинирана балансираща група k след актуализация е **100 000 лв.**

Координаторът на балансираща група е задължен да предостави актуализираното гаранционно обезпечение в срок до два работни дни, считано от датата на изпращане по електронна поща на уведомление от оператора.

При годишна актуализация на гаранционните обезпечения на координаторите на балансиращи групи, срокът за предоставянето им се посочва в уведомлението.

1.3 Определяне на допълнително гаранционно обезпечение (DAd) на координатор на балансираща група.

Операторът има право да поиска допълнително обезпечение:

- в случай че прогнозното задължение, съгласно предварителен физически сетълмент за текущия месец до определена дата, има предпоставка да достигне или надвиши предоставеното гаранционно обезпечение на съответния координатор,;
- реализиран търговски небаланс за текущия месец до определена дата, съгласно регистрирани графици в системата MMS;
- прогнозен небаланс, съгласно предварителен физически сетълмент с данни от средствата за търговско измерване на обекти, присъединени към електропреносната мрежа и за обекти, присъединени към електроразпределителната мрежа, на база отчетни данни от предходен/текущ месец.

В тези случаи размерът на допълнителното гаранционно обезпечение (DAd) се определя по формулата:

$$DAd = \sum (KEN_{ks} * ПЦН_s) * КР * (1 + ДДС, \%)$$

където:

- **DAd** - е допълнителен размер на гаранционното обезпечение на участник **k**, **лв.**;
- **KEN_{ks}** - количество небаланс за определяне на допълнителното гаранционно обезпечение на координатор **k**, за текущия месец до определена дата за всеки период на сетълмент **s**, **MWh**;
- **ПЦН_s** – прогнозна цена за небаланс, за текущия месец до определена дата на участник **k**, по период на сетълмент **s**, **лв./MWh**;
- **КР** = 1,5 – коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.

Операторът уведомява по електронен път за размера на допълнителното гаранционно обезпечение на координатор на стандартна и комбинирана балансираща група, което трябва да бъде предоставено под формата на депозит както следва:

- при изпращане на уведомление до 11:00 ч. в работен ден, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 16:00 ч. на същия ден;
- при изпращане на уведомление след 11:00 ч. в работен ден, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 11:00 ч. на първия работен ден, следващ деня на изпращане на уведомлението;
- при изпращане на уведомление в празнични и почивни дни, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 11:00 ч. на първия работен ден, следващ деня на изпращане на уведомлението.

ДДС е 20% за български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Ако координаторът не изпълни изискването на оператора за допълване на обезпечението (**DAd**) в посочения срок, операторът изпраща предизвестие за отстраняване от пазара.

Предоставеното допълнително гаранционно обезпечение от координатор на балансираща група остава при оператора и се добавя към актуализираното обезпечение. Последваща актуализация на гаранционното обезпечение по искане на координатор може да се извърши най-рано 1 месец след приключване на сетълмента, за месеца, през който операторът е поискал допълнително обезпечение.

1.4 Условия за използване на гаранционните обезпечения

В случай че координатор на балансираща група не изплати в срок задължение, фактурирано по чл.178, ал.1 от ПТЕЕ, операторът изпраща искане за инкасиране на дължимата сума от банковата гаранция или усвоява дължимата сума от предоставен депозит.

Координаторите на балансиращи групи са длъжни да възстановят средствата по гаранционните обезпечения в рамките на два работни дни, считано от изпращане на уведомление от страна на оператора за изпратено искане за инкасиране на гаранцията или усвоен депозит.

1.5 Предоставяне на гаранционни обезпечения

Координаторите на стандартни и/или комбинирани балансиращи групи могат да предоставят изискуемото гаранционно обезпечение по следните два начина:

- 1.5.1 Предоставяне на пълния размер на изискуемото гаранционно обезпечение, съгласно настоящата инструкция за координатор на балансираща група;
- 1.5.2 Предоставяне на гаранционно обезпечение в размер на 50% от изискуемото при заявено желание и поемане на задължението за извършване на междинно авансово плащане към оператора.

1.6 Размер и срокове за предоставяне на авансови плащания за балансираща енергия

Координатор на стандартна балансираща група и/или на комбинирана балансираща група заявява желанието си за извършване на авансово плащане на дължими суми за балансираща енергия, съгласно горния параграф, посредством писмо в свободен текст, изпратено до оператора при първоначално определяне или актуализиране на гаранционното обезпечение.

В случай на заявено авансово плащане, координаторът на балансираща група предоставя в полза на оператора 50% от сумата на определеното гаранционно обезпечение при първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия или актуализираната сума, съгласно инструкцията, като минималният размер на обезпечението е **100 000 лв.**

Размерът на междинното авансово плащане се определя по следните начини:

- 1.6.1 Като сума, равняваща се на 50% от задължението на координатора на балансираща група към оператора за предходния календарен месец с включено ДДС;
- 1.6.2 Като сума, определена на база предварителен физически сетълмент за текущия месец в случаите, когато операторът не разполага с оперативни данни от предходен сетълмент или данните на базата на този предварителен физически сетълмент на даден участник показват прогнозен небаланс и прогнозно задължение към оператора за текущия месец, надхвърлящо горепосочения размер от 50% от задължението за предходен месец. Прогнозните количества енергиен небаланс се определят съгласно регистрираните графици за доставка и постъпилите данни от средствата за търговско измерване, а прогнозното задължение към оператора се определя на база прогнозен небаланс за текущия месец и прогнозната цена за балансираща енергия за текущия месец.

Сроковете за плащане са както следва:

- 1.6.3 Авансовото плащане в размер на 50% от задължението на координатора на балансиращата група към оператора за предходен календарен месец се заплаща в срок до 20 –то число на текущия месец с включено ДДС, за което операторът не е длъжен да изпраща уведомление до координатора на балансираща група;
- 1.6.4 При изпратено уведомление от оператора до координатора на балансиращата група, по електронна поща, за увеличаване на размера на авансовото плащане, съгласно предварителен физически сетълмент за текущия месец, допълнително определената сума следва да постъпи по банковата сметка на НПО до 16:00 ч. на втория работен ден от датата на изпращане на уведомлението.

При осъществяване на превода/преводите по банкова сметка на оператора, координаторът на балансираща група изписва основание „**аванс за месец.....по договор за балансиране №.....**“

Операторът издава фактура на координатора на балансираща група за получените авансово суми, съгласно чл. 113 от ЗДДС в срок до 5 дни след получаване на плащането.

След края на отчетния период и изготвяне на месечните извлечения за сетълмент, операторът издава окончателна фактура и кредитно известие към авансовата фактура, както следва:

- 1.6.5 Ако платеният аванс е по-малък от окончателната фактура, се издава кредитно известие към авансовата фактура за целия размер на авансовата сума. Разликата до пълния размер на окончателната фактура се заплаща от координатора на балансиращата група на база издадена окончателна фактура за недостиг/излишък при отрицателна цена. В случай че разликата не бъде заплатена в срок, се пристъпва към усвояване на гаранционното обезпечение, съгласно договора за балансиране;
- 1.6.6 Ако платеният аванс е по-голям от окончателната фактура, се издава кредитно известие към авансовата фактура до размера на окончателната фактура. Остатъкът от преведената сума се възстановява на търговския участник или остава налична като аванс за покриване на задължения за следващ отчетен период.

В случай че авансовите плащания не постъпят в сроковете, посочени в инструкцията, координаторът на балансираща група следва да предостави гаранционно обезпечение до пълния размер, определен от оператора, в рамките на два работни дни от изтичане на срока/сроковете за плащане на аванс.

В случай че има забавяне/не заплащане в пълен размер на фактурите за енергиен небаланс, координаторът на балансираща група следва да предостави гаранционно обезпечение до пълния размер, определен от оператора в рамките на два работни дни, считано от изпращане на уведомление от страна на оператора за изпратено искане за инкасиране на гаранцията или усвоен депозит.

В този случай операторът временно прекратява възможността за извършване на авансови плащания. Ново заявление за авансово плащане може да бъде подадено при следващата годишна актуализация на гаранционните обезпечения.

В случай че гаранционното обезпечение в пълен размер не е предоставено в рамките на два работни дни, координаторът на балансираща група е в нарушение на изискванията на ПТЕЕ и операторът предприема стъпки по отстраняването му от пазара на електрическа енергия.

2 МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИТЕ ЗА БАЛАНСИРАНЕ НА КООРДИНАТОР НА СПЕЦИАЛНА БАЛАНСИРАЩА ГРУПА

2.1 Първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на координатор на специална балансираща група

При първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на координатор на специална балансираща група по чл.58, ал.2 от ПТТЕЕ, с новоиздадена лицензия от КЕВР или в случаите, когато координатор излиза от група на главен координатор и е с преки финансови задължения към ЕСО, операторът определя размера на гаранционното обезпечение ($ДН_k$) по формулата:

$$ДН_k = ЕН_k * КН * ЦН * КР * (1 + ДДС, \%)$$

където:

- $ДН_k$ е първоначалната стойност на гаранционното обезпечение на координатор на балансираща група k , **лв.**;
- $ЕН_k$ – количество електрическа енергия за определяне на първоначалното гаранционно обезпечение на координатор на балансираща група k , **MWh**;
- $КН$ – коефициент на обезпечаване при първоначална регистрация на координатор на балансираща група k ;
 - $КН = 0,06$ - първоначална стойност на коефициента на обезпечение;
- $ЦН$ – средноаритметична цена за енергиен небаланс (недостиг), определена на база средномесечните цени за енергиен небаланс за последните 12 календарни месеца, **лв./MWh**;
- $КР$ – коефициент за калкулиране на риска:
 - $КР = 0,8$ – минимален коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.

Количество електрическа енергия ($ЕН_k$) се определя по формулата:

$$ЕН_k = \left(\sum_{i=1}^n КЕИ1ik + \sum_{i=1}^n КЕИ2ik \right) * k$$

където:

- $КЕИ1$ е най-голямото месечно количество потребена електрическа енергия от обектите в балансиращата група за последните 12 календарни месеца, предхождащи регистрацията, за координатор на балансираща група k – обществен доставчик или краен снабдител или доставчик от последна инстанция, **MWh**;
- $КЕИ2$ е най-голямото месечно количество произведена електрическа енергия от обектите в балансиращата група за последните 12 календарни месеца, предхождащи регистрацията, за координатор на балансираща група k – обществен доставчик или краен снабдител, **MWh**;
- k - коефициент, отчитащ взаимното компенсиране на небалансите между обектите в балансираща група, който е равен на 0,2 ($k = 0,2$).

Координатор на специална балансираща група, който е прехвърлил отговорността за балансиране на главен координатор, предоставя в полза на ЕСО минимално обезпечение в размер на **100 000 лв.**

ДДС в размер на 20% се начислява на български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Когато няма данни от средствата за търговско измерване на търговския участник за последните 12 календарни месеца, се взимат наличните/декларираните данни.

2.2 Актуализация на размера на гаранционното обезпечение на координатор на специална балансираща група

Операторът извършва актуализация на размера на гаранционното обезпечение на специална балансираща група най-малко един път годишно.

Операторът има право да извърши актуализация на размера на гаранционното обезпечение и по-често, в случаите когато:

- има промяна в цената **ЦН**;
- координаторът е поел отговорност за балансиране на нови обекти в своята балансиращата група **k**;
- координаторът е извадил обекти от балансиращата си група **k**;
- прогнозното задължение съгласно предварителен физически сетълмент надвишава/ще надвиши предоставеното гаранционно обезпечение на съответния координатор;
- размерът на актуализираното гаранционно обезпечение е с повече от 5% по-голямо от предоставеното обезпечение на база данни от предходни месеци;
- други, обосновани от независимия преносен оператор случаи.

Размерът на актуализираното гаранционно обезпечение (**ДА_k**) се определя по формулата:

$$ДА_k = [НН_k + (ЕД_k * КА_k * ЦН)] * КР * (1 + ДДС, \%)$$

където:

- **ДА_k** е актуализираната стойност на гаранционното обезпечение на координатор на балансираща група **k**, **лв**;
- **ЦН** – средноаритметична цена за енергиен небаланс (недостиг), определена на база средномесечните цени за енергиен небаланс за последните 12 календарни месеца, предхождащи актуализацията, **лв./MWh**;
- **НН_k** – най-голямата положителна разлика между общата сума на задълженията и общата сума на вземанията на координатор на балансираща група **k**, съгласно обобщените извлечения за сетълмент за предходните **12** календарни месеца, предхождащи актуализацията, **лв.**;
- **КА_k** – максималната месечна стойност на коефициента на обезпечаване, при актуализиране на гаранционното обезпечение на участник **k**;
- **ЕД_k** – количество електрическа енергия за определяне на актуализираното гаранционно обезпечение на координатор на балансираща група **k**, **MWh**;
- **КР** – коефициент за калкулиране на риска:
 - **КР** = 0,8 – минимален коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение;
 - **КР** = 1,5 – коефициент за калкулиране на риска на координатор на балансираща група. В случай че координаторът на балансираща група не изплати в срок задължение фактурирано по чл.178, ал.1 от ПТЕЕ.

Количество електрическа енергия (**ЕД_k**) се определя по формулата:

$$ЕД_k = \left(\sum_{i=1}^n KEI1_{ik} + \sum_{i=1}^n KEI2_{ik} \right) * k$$

където:

- **KEI1** е най-голямото месечно количество потребена електрическа енергия от обектите в балансиращата група за последните **12** календарни месеца, предхождащи актуализацията, за координатор на балансираща група **k** – обществен доставчик или краен снабдител или доставчик от последна инстанция, **MWh** или
- **KEI2** е най-голямото месечно количество произведена електрическа енергия от обектите в балансиращата група за последните **12** календарни месеца, предхождащи актуализацията, за координатор на балансираща група **k** – обществен доставчик или краен снабдител, **MWh**;
- **k** – коефициент, отчитащ взаимното компенсиране на небалансите между обектите в балансираща група, който е равен на 0,2 (**k = 0,2**).

Стойността на коефициента на обезпечаване за месец **i** (**KA_{ki}**) за координатор **k** се определя по формулата:

$$KA_{ki} = \sum_{i=1}^n \frac{\sum_1^s |KENHsb_i|}{ЕД_{ki}}$$

където:

- **n** е броя месеци, в които координаторът е имал дейност през последните 12 календарни месеца;
- **ЕД_{ki}** е количество потребена и/или произведена електрическа енергия за месец **i** от обектите в балансиращата група, за последните **12** календарни месеца, предхождащи актуализацията, за координатор на балансираща група **k**, **MWh**;
- $\sum_1^s |KENHsb_i|$ – месечна сума на абсолютните стойности на енергиен излишък и енергиен недостиг на балансираща група **b**, за всеки един период на сетълмент **s**, **MWh**;

Минималната сума на гаранционното обезпечение за координатор на специална балансираща група **k** след актуализация е **100 000 лв.**

Координаторът на специална балансираща група е задължен да предостави актуализираното обезпечение в срок до два работни дни, считано от датата на изпращане по електронна поща на уведомление от страна на оператора.

При годишна актуализация на гаранционните обезпечения на координаторите на балансиращи групи, срокът за предоставянето им се посочва в уведомлението.

2.3 Условия за използване на гаранционните обезпечения

В случай че координатор на специална балансираща група не изплати в срок задължение, фактурирано по чл.178, ал.1 от ПТЕЕ, операторът изпраща искане за инкасиране на дължимата сума от банковата гаранция или усвоява дължимата сума от предоставен депозит.

Координаторите на специални балансиращи групи са длъжни да възстановят средствата по гаранционните обезпечения в рамките на два работни дни, считано от изпращане на уведомление от страна на оператора за изпратено искане за инкасиране на гаранцията или усвоен депозит.

2.4 Предоставяне на гаранционни обезпечения

Координаторите на специални балансиращи групи предоставят гаранционни обезпечения при същите условия, валидни и за координаторите на стандартни и комбинирани балансиращи групи, описани в т.1.5, както и условията за размер и срок на предоставяне, описани в т.1.6

2.5 Размер и срокове за предоставяне на авансови плащания за балансираща енергия

Размерът и сроковете за предоставяне на авансови плащания за балансираща енергия от координаторите на специални балансиращи групи са същите, като описаните в т.1.6

3 МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИТЕ ЗА БАЛАНСИРАНЕ НА ТЪРГОВЕЦ

3.1 Първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на търговец на електрическа енергия

При първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на търговец по чл.58, ал.3 от ПТЕЕ, с новоиздадена лицензия от КЕВР, операторът определя размера на гаранционното обезпечение (**ДНк**) по формулата:

$$\text{ДНк} = \text{ЕНк} * \text{КН} * \text{ЦН} * \text{КР} * (1 + \text{ДДС}, \%)$$

където:

- **ДНк** - е първоначалният размер на гаранционното обезпечение на участник **к**, **лв.**;
- **ЕНк** - най-големият заявен дневен обем (график продажба) на електрическа енергия за определяне на първоначалния размер на гаранционното обезпечение на участник **к**, **MWh**;
- При липса на заявен дневен обем, стойността на **ЕНк** е: **1000 MWh**;
- **КН** - коефициентът на обезпечаване при първоначална регистрация на търговски участник;
 - **КН = 0,1** - първоначална стойност на коефициента на обезпечение;
- **ЦН** – средноаритметична цена за енергиен небаланс (недостиг), определена на база средномесечните цени за енергиен небаланс за последните 12 календарни месеца, **лв./MWh**;
- **КР** = 1,5 – минимален коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.

ДДС в размер на 20% се начислява за български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Минималната сума на гаранционното обезпечение за търговец на електрическа енергия **к** е **100 000 лв.**

3.2 Актуализация на размера на гаранционното обезпечение на търговец на електрическа енергия

Операторът извършва актуализация на размера на гаранционното обезпечение на търговец на електрическа енергия най-малко един път годишно.

Операторът има право да извърши актуализация на размера на гаранционното обезпечение и по-често, в случаите когато:

- има промяна в цената **ЦН**;
- има увеличение на търгувания обем електрическа енергия на дневна база, съгласно регистрирани графици за продажба;
- размерът на актуализираното гаранционно обезпечение е с повече от 5% по-голямо от предоставеното обезпечение на база данни от предходни месеци;
- прогнозното задължение съгласно предварителен физически сетълмент надвишава/ще надвиши предоставеното гаранционно обезпечение на съответния търговец;
- други, обосновани от независимия преносен оператор случаи.

Размерът на актуализираното гаранционно обезпечение (**ДАк**) се определя по формулата:

$$\text{ДАк} = [\text{ИНк} + (\text{ЕТк} * \text{КАк} * \text{ЦН})] * \text{КР} * (1 + \text{ДДС}, \%)$$

където:

- **ДАк** - е актуализираният размер на гаранционното обезпечение на участник **к**, **лв.**;
- **ННк** - най-голямата положителна разлика между общата сума на задълженията и общата сума на вземанията на участник **к**, съгласно обобщените извлечения за сетълмент за предходните 12 календарни месеца, предхождащи актуализацията, **лв.**;
- **ЕТк** - най-големият търгуван дневен обем (график продажба) на електрическа енергия за определяне на актуализираното гаранционно обезпечение на участник **к** за предходните 12 календарни месеца, **MWh**;
- **КАк** - коефициент на обезпечаване при актуализиране на гаранционното обезпечение;
 - **КАк = 0,1** - минимална стойност на коефициента на обезпечаване;
 - **КАк = 0,2** за търговски участник **к**, реализирал енергиен небаланс за предходните 12 календарни месеца;
- **ЦН** – средноаритметична цена за енергиен небаланс (недостиг), определена на база средномесечните цени за енергиен небаланс за последните 12 календарни месеца, предхождащи актуализацията, **лв./MWh**;
- **КР = 1,5** – минимален коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.
- **КР = 2** – коефициент за калкулиране на риска на търговец на електрическа енергия. В случай на изискано допълнително гаранционно обезпечение съгласно т. 3.3 през предходните 6 календарни месеца и/или в случай, когато търговец на електрическа енергия не изплати в срок задължение фактурирано по чл.178, ал.1 от ПТЕЕ.

ДДС в размер на 20% се начислява на български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Минималната сума на гаранционното обезпечение за търговец на електрическа енергия **к** след актуализация е **100 000 лв.**

Търговецът на електрическа енергия е задължен да предостави актуализираното обезпечение в срок, до два работни дни, считано от датата на изпращане по електронна поща на уведомление от страна на оператора.

При годишната актуализация на гаранционните обезпечения на търговците на електрическа енергия, срокът за предоставянето им се посочва в уведомлението.

3.3 Определяне на размера на допълнителното обезпечение (ДАд) на търговец на електрическа енергия.

Операторът има право да определи допълнително обезпечение на търговец на електрическа енергия:

- В случай че прогнозното задължение, съгласно предварителен физически сетълмент за периода до определен контролен ден, достигне и надвиши 20% от предоставеното гаранционно обезпечение на съответния търговец, операторът има право да поиска увеличаване на обезпечението;
- В случай на реализирани търговски небаланси от съответния търговец на база регистрирани графици за продажба и/или покупка в системата MMS, операторът има право да поиска увеличаване на обезпечението.

В тези случаи размерът на допълнителното гаранционно обезпечение (**ДАд**) се определя по формулата:

$$\text{ДАдк} = (\sum \text{КЕНкs} * \text{ПЦНs}) * \text{КР} * (1 + \text{ДДС, \%})$$

където:

- **ДAd_k** - е допълнителния размер на гаранционното обезпечение на участник **k**, **лв.**;
- **КЕН_ks** - количество енергиен недостиг и/или енергиен излишък за всеки период на сетълмент на участник **k**, **MWh**;
- **ПЦН_s** – прогнозна цена на балансираща енергия по период на сетълмент за периода с енергиен небаланс на участника **k**, **лв./MWh**;
- **KP** = 1,5 – коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.

Операторът изпраща уведомление по електронен път за размера на допълнителното гаранционно обезпечение на търговец на електрическа енергия, което трябва да бъде предоставено под формата на депозит както следва:

- При изпращане на уведомление до 11:00 ч. в работен ден, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 16:00 ч. на същия ден;
- При изпращане на уведомление след 11:00 ч. в работен ден, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 11:00 ч. на първия работен ден, следващ деня на изпращане на уведомлението;
- При изпращане на уведомление в празнични и почивни дни, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 11:00 ч. на първия работен ден, следващ деня на изпращане на уведомлението;

ДДС в размер на 20% се начислява на български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Ако търговецът не изпълни изискването на оператора за допълване на обезпечението (**ДAd**) в посочения срок, операторът изпраща предизвестие за отстраняване от пазара.

Предоставеното допълнително гаранционно обезпечение от търговец на електрическа енергия, остава при оператора и се добавя към актуализираното обезпечение. Последваща актуализация на гаранционното обезпечение по искане на търговец на електрическа енергия може да се извърши най-рано 1 месец след приключване на сетълмента за месеца, през който операторът е поискал допълнително обезпечение.

3.4 Условия за използване на гаранционните обезпечения

В случай че търговецът на електрическа енергия не изплати в срок задължение, фактурирано по чл.178, ал.1 от ПТЕЕ, операторът изпраща искане за инкасиране на дължимата сума от банковата гаранция или усвоява дължимата сума от предоставен депозит.

Търговците на електрическа енергия са длъжни да възстановят средствата по гаранционните обезпечения в рамките на два работни дни, считано от изпращане на уведомление от страна на оператора за изпратено искане за инкасиране на гаранцията или усвоен депозит.

4 МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИТЕ ЗА БАЛАНСИРАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛ/ПРОИЗВОДИТЕЛ

4.1 Първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на потребител/производител на електрическа енергия

$$ДН_k = ЕН_k * КН * ЦН * КР * (1 + ДДС, \%)$$

Където:

- **ДН_k** – е първоначалният размер на гаранционното обезпечение на участник **k**, **лв.**;
- **ЕН_k** е най-голямото месечно количество потребена/произведена електрическа енергия за последните **12** календарни месеца, предхождащи сключването на договора за балансиране.
- **КН** – коефициентът на обезпечаване при първоначалното гаранционно обезпечение за търговския участник;
 - **КН** = 0,06 - първоначална стойност на коефициента на обезпечение;
- **ЦН** - средноаритметична цена за енергиен небаланс (недостиг), определена на база средномесечните цени за енергиен небаланс за предходните 12 календарни месеца, **лв./MWh**;
- **КР** = 1,5 – минимален коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.

Когато няма данни от средствата за търговско измерване на търговския участник за последните 12 календарни месеца, се взимат наличните/ декларираните данни.

ДДС в размер на 20% се начислява на български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Минималната сума на гаранционното обезпечение на потребител/производител **k** е **100 000 лв.**

4.2 Актуализация на размера на гаранционното обезпечение на потребител/производител на електрическа енергия

Операторът извършва актуализация на размера на гаранционното обезпечение на потребител/производител на електрическа енергия най-малко един път годишно.

Операторът има право да извърши актуализация на размера на гаранционното обезпечение и по-често, в случаите когато:

- има промяна в цената **ЦН**;
- прогнозното задължение съгласно предварителен физически сетълмент надвишава/ще надвиши предоставеното гаранционно обезпечение;
- размерът на актуализираното гаранционно обезпечение е с повече от 5% по-голямо от предоставеното обезпечение на база данни от предходни месеци;
- други, обосновани от независимия преносен оператор случаи.

Размерът на актуализираното гаранционно обезпечение (**ДА_k**) се определя по формулата:

$$ДА_k = [ЕН_k + (ЕД_k * КА_k * ЦН)] * КР * (1 + ДДС, \%)$$

Където:

- **ДА_k** – е актуализираният размер на гаранционното обезпечение на участник **k**, **лв.**;

- **НН_к** – най-голямата положителна разлика между общата сума на задълженията и общата сума на вземанията за съответния период от обобщените извлечения за сетълмент на участник **к** през последните **12** календарни месеца, **лв.**;
- **КА_к** – максималната месечна стойност на коефициента на обезпечаване, при актуализиране на гаранционното обезпечение на участник **к**;
- **ЕД_к** – количество електрическа енергия за определяне на актуализирания размер на гаранционното обезпечение на участник **к**, **MWh**;
- **ЦН**- средноаритметична цена за енергиен небаланс (недостиг), определена на база средномесечните цени за енергиен небаланс за последните 12 календарни месеца, предхождащи актуализацията, **лв./MWh**;
- **ЕД_к** е най-голямото месечно количество потребена/произведена електрическа енергия за последните **12** календарни месеца, предхождащи актуализацията;
- **КР** – коефициент за калкулиране на риска:
 - **КР** = 1,5 – минимален коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.
 - **КР** = 2 – коефициент за калкулиране на риска на потребител/производител на електрическа енергия. В случай на изискано допълнително гаранционно обезпечение съгласно т.4.3 от Инструкцията през предходните 6 календарни месеца и/или в случаите, когато участникът не изплати в срок задължение фактурирано по чл.178, ал.1 от ПТЕЕ.

Стойността на коефициента на обезпечаване за месец **i** (**КА_к**) за участник **к** се определя по формулата:

$$КА_{ки} = \sum_{i=1}^n \frac{\sum_1^s |КЕННsb_i|}{ЕД_{ки}}$$

където:

- **n** е броя месеци, в които потребителят/производителят е имал консумация/генерация през последните 12 календарни месеца;
- **ЕД_{ки}** е количество потребена/произведена електрическа енергия за месец **i** от обекта, за последните **12** календарни месеца, предхождащи актуализацията, за участник **к**, **MWh**;
- $\sum_1^s |КЕННsb_i|$ – месечна сума на абсолютните стойности на енергиен излишък и енергиен недостиг на търговски участник **b**, за всеки един период на сетълмент **s**, **MWh**;

Минималната сума на гаранционното обезпечение на участник **к** след актуализация е **100 000 лв.**

Потребителят/Производителят на електрическа енергия е задължен да предостави актуализираното обезпечение в срок до два работни дни, считано от изпращане на уведомление от страна на оператора.

При годишна актуализация на гаранционните обезпечения на участниците, срокът за предоставянето им се посочва в уведомлението.

4.3 Определяне на размера на допълнителното обезпечение (**ДAd**) на потребител/производител на електрическа енергия

Операторът има право да определи допълнително обезпечение на потребител/производител на електрическа енергия:

- В случай че прогнозното задължение, съгласно предварителен физически сетълмент за текущия месец до определена дата, има предпоставка да достигне или надвиши

- предоставеното гаранционно обезпечение на съответния участник, операторът има право да поиска увеличаване на обезпечението;
- реализиран търговски небаланс за текущия месец до определена дата, съгласно регистрирани графици в системата MMS;
- прогнозен небаланс, съгласно предварителен физически сетълмент с данни от средствата за търговско измерване на обекта, присъединен към електропреносната мрежа, на база отчетни данни от предходен/текущ месец.

В тези случаи размерът на допълнителното гаранционно обезпечение (**ДAd**) се определя по формулата:

$$\text{ДAd} = (\sum \text{КЕН}_{ks} * \text{ПЦН}_s) * \text{КР} * (1 + \text{ДДС}, \%)$$

където:

- **ДAd** - е допълнителен размер на гаранционното обезпечение на участник **k**, **лв.**;
- **КЕН_{ks}** - количество енергиен небаланс за определяне на допълнителното гаранционно обезпечение на участник **k**, за текущия месец до определена дата, за всеки период на сетълмент **s**, **MWh**;
- **ПЦН_s** – прогнозна цена на балансираща енергия по период на сетълмент за периода с енергиен небаланс на участника **k**, **лв./MWh**;
- **КР** = 1,5 – коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.

ДДС е 20% за български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Операторът изпраща уведомление по електронен път за размера на допълнителното гаранционно обезпечение на участника, което трябва да бъде предоставено под формата на депозит, както следва:

- При изпращане на уведомление до 11:00 ч. в работен ден, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 16:00 ч. на същия ден;
- При изпращане на уведомление след 11:00 ч. в работен ден, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 11:00 ч. на първия работен ден, следващ деня на изпращане на уведомлението;
- При изпращане на уведомление в празнични и почивни дни, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 11:00 ч. на първия работен ден, следващ деня на изпращане на уведомлението.

Ако участникът не изпълни изискването на оператора за допълване на обезпечението (**ДAd**) в посочения срок, операторът изпраща предизвестие за отстраняване от пазара.

Предоставеното допълнително гаранционно обезпечение от участника в определения размер остава при оператора и се добавя към актуализираното обезпечение. Последваща актуализация на гаранционното обезпечение по искане на участник може да се извърши най-рано 1 месец след приключване на сетълмента за месеца, през който операторът е поискал допълнително обезпечение.

4.4 Условия за използване на гаранционните обезпечения

В случай че участникът не изплати в срок задължение, фактурирано по чл.178, ал.1 от ПТЕЕ, операторът изпраща искане за инкасиране на дължимата сума от банковата гаранция или усвоява дължимата сума от предоставен депозит. Участниците са длъжни да възстановят средствата по гаранционните обезпечения в рамките на два работни дни, считано от изпращане на уведомление от страна на оператора за изпратено искане за инкасиране на гаранцията или усвоен депозит.

5 МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИТЕ ЗА БАЛАНСИРАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛ И/ИЛИ ПРОИЗВОДИТЕЛ И/ИЛИ СЪОРЪЖЕНИЕ ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ (ССЕЕ) ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА 72 ЧАСОВИ ПРОБИ ПРИ ЕКСПЛОАТАЦИОННИ УСЛОВИЯ

5.1 Първоначална регистрация на пазара на балансираща енергия на обект на потребител и/или производител на електрическа енергия и/или ССЕЕ за периода на провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия

$$ДН_k = H * КН * ЕН_k * ЦН * КР * (1 + ДДС, \%)$$

където

- **ДН_k** – е първоначалният размер на гаранционното обезпечение на участник **k**, **лв.**;
- **H** – период на провеждане на 72 часови проби, **h**;
- **КН** – коефициентът на обезпечаване при първоначалното гаранционно обезпечение за групата търговски участници;
 - **КН** = 0,06 - първоначална стойност на коефициента на обезпечение, при закупуване/продажба на ел. енергията от/на търговец на електрическа енергия;
 - **КН** = 1,00 - първоначална стойност на коефициента на обезпечение, при закупуване/продажба на цялата ел. енергията от/на балансиращ пазар;
- **ЕН_k** – количество електрическа енергия за определяне на първоначалния размер на гаранционното обезпечение на участник **k**, **MWh**;
- **ЦН** – средноаритметична цена за енергиен небаланс (недостиг), определена на база средномесечните цени за енергиен небаланс за последния календарен месец, **лв./MWh**;
- **КР** = 1,5 – минимален коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.
- Количество електрическа енергия (**ЕН_k**) е най-голямото очаквано почасово количество потребена/произведена електрическа енергия за периода на провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия.

ДДС е 20% за български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Минималната сума на гаранционното обезпечение на участник **k** при провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия е **10 000 лв.**, при условие, че пробите продължават в рамките на предвидения 72-часов период.

Минималната сума на гаранционното обезпечение на участник **k** при провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия е **100 000 лв.**, при условие, че пробите продължават за период, надхвърлящ рамките на предвидения 72-часов период.

5.2 Актуализация на размера на гаранционното обезпечение на потребител и/или производител на електрическа енергия и/или ССЕЕ за периода на провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия

Операторът извършва актуализация на размера на гаранционното обезпечение на потребител и/или производител на електрическа енергия и/или ССЕЕ при удължаване периода на провеждане на 72 часовите проби.

Операторът има право да извърши актуализация на размера на гаранционното обезпечение и по-често, в случаите когато:

- има промяна в цената **ЦН**;
- прогнозното задължение съгласно предварителен физически сетълмент в рамките на периода на пробите надвишава/ще надвиши предоставеното гаранционно обезпечение;
- размерът на актуализираното гаранционно обезпечение е с повече от 5% по-голямо от предоставеното обезпечение на база данни от предходни месеци;
- когато се налага продължаване на провеждане на 72 часовите проби при експлоатационни условия;
- други, обосновани от независимия преносен оператор случаи.

Размерът на актуализираното гаранционно обезпечение (**ДАк**) се определя по формулата:

$$\text{ДАк} = [\text{ННк} + (\text{Н} * \text{КА} * \text{ЕДк} * \text{ЦН})] * \text{КР} * (1 + \text{ДДС}, \%)$$

където:

- **ДАк** – е актуализираният размер на гаранционното обезпечение на участник **к**, **лв.**;
- **ННк** – най-голямата положителна разлика между общата сума на задълженията и общата сума на вземанията за съответния период от обобщените извлечения за сетълмент на участник **к**, **лв.**;
- **Н** – период на провеждане на 72 часови проби, **h**;
- **КА** – коефициентът на обезпечаване при актуализиране на размера на гаранционното обезпечение;
 - **КА** = 0,06 – стойността на коефициента на обезпечение, при закупуване/продажба на ел. енергията от/на търговец на електрическа енергия;
 - **КА** = 1,00 – стойността на коефициента на обезпечение, при закупуване/продажба на цялата ел. енергията от/на балансиращ пазар;
- **ЕДк** – количество електрическа енергия за определяне на актуализирания размер на гаранционното обезпечение на участник **к**, **MWh**;
- **ЦН** – средноаритметична цена за енергиен небаланс (недостиг), определена на база средномесечните цени за енергиен небаланс за последните 12 календарни месеца, предхождащи актуализацията, **лв./MWh**;
- **КР** = 1,5 – минимален коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.

Количество електрическа енергия (**ЕДк**) е най-голямото почасово количество потребена/произведена електрическа енергия през периода на провеждане на пробите при експлоатационни условия, предхождащ актуализацията;

ДДС е 20% за български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

5.3 Определяне на размера на допълнително обезпечение (**ДАd**) на потребител и/или производител на електрическа енергия и/или ССЕЕ за периода на провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия

Операторът има право да определи допълнително обезпечение на потребител и/или производител на електрическа енергия и/или ССЕЕ за периода на провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия:

- в случай че прогнозното задължение съгласно предварителен физически сетълмент за текущия период до определена дата достигне или надвиши предоставеното гаранционно обезпечение на съответния участник;

- реализиран търговски небаланс за текущия месец до определена дата, съгласно регистрирани графици в системата MMS;
- прогнозен небаланс, съгласно предварителен физически сетълмент с данни от средствата за търговско измерване на обекта, присъединен към електропреносната мрежа, на база отчетни данни от предходен/текущ месец.

В тези случаи размерът на допълнителното гаранционно обезпечение (DAd) се определя по формулата:

$$DAd = (\sum KEN_{ks} * ПЦNs) * КР * (1 + ДДС, \%)$$

където:

- **DAd** - е актуализираният размер на гаранционното обезпечение на участник **k**, **лв.**;
- **KEN_{ks}** - количество енергиен небаланс за определяне на допълнителното гаранционно обезпечение на участник **k**, за текущия месец до определена дата, за всеки период на сетълмент **s**, **MWh**;
- **ПЦNs** – прогнозна цена за небаланс, за текущия месец до определена дата на участник **k**, по период на сетълмент **s**, **лв./MWh**;
- **КР** = 1,5 – коефициент за калкулиране на риска при определяне на гаранционното обезпечение.

ДДС е 20% за български търговски участници и 0% за търговски участници с чуждестранна данъчна регистрация.

Операторът изпраща уведомление по електронен път за размера на допълнителното гаранционно обезпечение на участника в режим на 72 часови проби, което трябва да бъде предоставено под формата на депозит, както следва:

- При изпращане на уведомление до 11:00 ч. в работен ден, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 16:00 ч. на същия ден;
- При изпращане на уведомление след 11:00 ч. в работен ден, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 11:00 ч. на първия работен ден, следващ деня на изпращане на уведомлението;
- При изпращане на уведомление в празнични и почивни дни, допълнителното обезпечение се предоставя в срок до 11:00 ч. на първия работен ден, следващ деня на изпращане на уведомлението;

Ако участникът не изпълни изискването на оператора за допълване на обезпечението (**DAd**) в посочения срок, операторът изпраща предизвестие за прекратяване на провеждане на 72 часови проби при експлоатационни условия.

5.4 Условия за използване на гаранционните обезпечения

В случай че участникът не изплати в срок задължение, фактурирано по чл.178, ал.1 от ПТЕЕ, операторът усвоява дължимата сума от предоставен депозит.

Участниците са длъжни да възстановят средствата по гаранционните обезпечения в рамките на два работни дни, считано от изпращане на уведомление от страна на оператора за усвоен депозит.